

CHROŃMY POWIETRZE W GMINIE TURAWA

Szanowni Mieszkańcy,

Przystępując do projektu pn.: „**Wymiana źródeł ciepła na ekologiczne w Gminie Turawa**” przyczynicie się Państwo do spełnienia nadrzędnego celu jaki się wpisuje w „Program ochrony powietrza dla województwa opolskiego”.

W przypadku otrzymania dofinansowania realizacja przedsięwzięcia doprowadzi do poprawy stanu jakości powietrza, co w konsekwencji spowoduje ograniczenie niekorzystnego wpływu zanieczyszczeń powietrza na zdrowie i życie mieszkańców Gminy Turawa i województwa opolskiego.

Skąd biorą się szkodliwe dla naszego zdrowia zanieczyszczenia?

Należy pamiętać, że źródeł jest kilka. Jak wskazują wyniki ocen rocznych, przeprowadzanych przez Inspekcję Ochrony Środowiska za fatalny stan powietrza w Polsce odpowiedzialna jest przede wszystkim tzw. **niska emisja**, pochodząca z sektora bytowo-komunalnego i transportu. Wśród innych źródeł wymienia się również przemysł, energetykę opartą na spalaniu węgla i rolnictwo. Zanieczyszczenia powietrza mogą powodować także źródła naturalne.

Niska emisja, oparta na spalaniu paliw stałych (głównie węgla) w domowych instalacjach grzewczych oraz paliw ciekłych ze wzmożonego ruchu samochodowego jest źródłem wielu zanieczyszczeń powietrza, m.in. pyłów PM10, PM2,5 i benzo(a)pirenu. **Przyczyną emisji tych zanieczyszczeń jest spalanie paliw grzewczych złej jakości (głównie słabej jakości węgla) oraz odpadów, a także używanie niesprawnych instalacji grzewczych.** Drugim istotnym źródłem zanieczyszczeń powietrza jest transport samochodowy.

Do głównych substancji zanieczyszczających powietrze zalicza się:

- > dwutlenek siarki (SO₂) – wyjątkowo szkodliwy zarówno dla zdrowia ludzi jak i całego środowiska. Jedną z głównych przyczyn powstawania kwaśnych opadów,
- > dwutlenek azotu i tlenki azotu (NO₂, NOx), – jedno z groźniejszych zanieczyszczeń skażających atmosferę. Uważa się je za dziesięciokrotnie bardziej szkodliwe od tlenku węgla i kilkakrotnie od tlenku siarki. Przyczyniają się do powstawania dziury ozonowej i smogu,
- > tlenek węgla (czad) – silnie trujący, bezwonny gaz,
- > zanieczyszczenia pyłowe: pył PM10 (pył zawieszony, w którym mieści się frakcja cząstek poniżej 10 mikrometrów) i pył PM2,5 (pył zawieszony w którym mieści się frakcja cząstek poniżej 2,5 mikrometrów). Niebezpieczne dla zdrowia zarówno przez fakt małego rozmiaru cząsteczki oraz skład. Z powodu niewielkich rozmiarów z łatwością docierają w najgłębsze partie układu oddechowego, gdzie część kumuluje się, a część przenika do układu krwionośnego. W ten sposób do organizmu przedostają się niezwykle szkodliwe składniki pyłów, takie jak metale ciężkie czy benzo(a)piren.

Od czego zależy czystość powietrza?

Stan jakości powietrza kształtowany jest przez wiele czynników. Najbardziej istotny wpływ na jakość powietrza ma:

- liczba źródeł emisji z gospodarstw domowych – używanie paliw niskiej jakości lub/i nieefektywnych instalacji grzewczych,
- wzmożony transport – emisja z „rury” oraz ciągłe unoszenie i wzbijanie pyłów zawieszonych ze startych opon i klocków hamulcowych,
- sąsiedztwo zakładów przemysłowych,
- kurczenie się terenów zielonych – brak funkcji filtrowania zanieczyszczeń,
- położenie geograficzne – obniżenie terenu (np. położenie w kotlinie lub dolinie rzeki) utrudnia cyrkulację powietrza i powoduje gromadzenie się zanieczyszczeń,
- pogoda – niski poziom opadów i bezwietrzna pogoda powodują koncentrację zanieczyszczeń,
- gęsta zabudowa – zabudowa korytarzy przewietrzania i regeneracji powietrza utrudnia cyrkulację i wymianę mas powietrza.

Niska emisja i zagrożenia jakie za sobą niesie

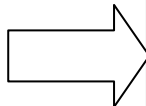
Niska emisja stanowi ogólny problem środowiskowy. Ponieważ szkodliwe substancje pochodzące z niskiej emisji docierają praktycznie wszędzie: zatruwają powietrze, wody, gleby i tym samym wszystkie organizmy, które oddychają i spożywają skażoną wodę i żywność.

Przyczyny powstawania niskiej emisji to:

- > ogrzewanie domów węglem i drzewem,
- > aspekt ekonomiczny – Polacy palą paliwem najtańszym i najgorszej jakości oraz odpadami,
- > zły stan techniczny domów i systemów grzewczych, które emitują najwięcej zanieczyszczeń,
- > niskie kominy – zanieczyszczenia kumulują się w jednym miejscu, szczególnie jeśli domy znajdują się w kotlinach lub dolinach rzek.

Co może zrobić obywatel?

Zdecydowana większość Polaków uważa, że zanieczyszczenia powietrza to istotny problem i twierdzi, że powinny zostać podjęte dodatkowe środki w walce z problemami zdrowotnymi na tle zanieczyszczeń powietrza. Nasze codzienne wybory mają również wpływ na jakość powietrza, tak więc my sami możemy zrobić bardzo dużo dla poprawy jakości powietrza.

Dlatego zacznij od dziś:

- > inwestować w sprawny piec grzewczy i dobrej jakości opał,
- > zamiast samochodem jeździć transportem publicznym lub rowerem,
- > zmniejszać zapotrzebowanie na energię ciepłą w domu i pracy,
- > inwestować w energooszczędne urządzenia domowe, zarówno w domu jak i w miejscu pracy,
- > wybierać produkty lokalne, by ograniczyć transport lądowy i lotniczy.

Monitoring jakości powietrza

Substancje zawarte w powietrzu podlegają pomiarom na stacjach monitoringu jakości powietrza prowadzonych w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska na podstawie ustawy Prawa ochrony środowiska. System służy do pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku. W województwie opolskim za badania monitoringowe odpowiedzialny jest Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska. Badania monitoringowe jakości powietrza zamieszczone są na stronie WIOŚ Opole: [System monitoringu jakości powietrza](#).

Gmina Turawa należy do strefy opolskiej, w związku z tym adekwatną stacją pomiarową jest stacja pomiarowa Opole os. Armii Krajowej.

Ponadto na stronie internetowej Urzędu Gminy Turawa umieszczane są na bieżąco przychodzące komunikaty dot. ryzyka przekroczenia norm jakości powietrza w województwie opolskim.

Działania Gminy Turawa

W ramach „**Programu ochrony powietrza dla województwa opolskiego**” Gmina Turawa podejmuje szereg działań w zależności od posiadanych środków finansowych budżetu Gminy Turawa lub dostępnych programów dofinansowań.

W ostatnim czasie Gmina Turawa przystąpiła do Programu RPO WO 2014-2020, działanie 5.5 Ochrona powietrza, w którym Państwo bierze udział jako uczestnicy Projektu.

Przykładowe działania:

- termomodernizacje w budynkach użyteczności publicznej, wymiany/modernizacje systemów ogrzewania w budynkach użyteczności publicznej, w tym zmiana stosowanych paliw, wymiany okien w budynkach użyteczności publicznej, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii OZE;
- Projekty: „Wymiana kotła węglowego na piec opalany pelletem o mocy 45kW w Publicznym Przedszkolu w Turawie”, „Modernizacja kotłowni polegająca na wymianie kotła węglowego na kocioł opalany pelletem w Oddziale Przedszkolnym w Zakrzowie Turawskim”, „Modernizacja energetyczna budynku szkoły w Osowcu przy ul. Fabrycznej” ramach Poddziałania 3.2.2 Efektywność energetyczna w budynkach publicznych Aglomeracji Opolskiej RPO WO 2014-2020;
- Kampania edukacyjna skierowana do m.in. mieszkańców Gminy Turawa w ramach projektu „Wspólna akcja segregacja –działania informacyjno-edukacyjne dotyczące gospodarki odpadami komunalnymi w gminach: Opole, Komprachcice i Turawa” – działania na rzecz prawidłowej gospodarki odpadami, w tym edukacja nt. zakazu spalania śmieci;
- Gmina Turawa zawarła Porozumienie z WFOŚiGW w Opolu o współpracy przy realizacji Programu priorytetowego „Czyste Powietrze”. W ramach współpracy Gmina Turawa podejmuje działania informacyjno-doradcze, poprzez udzielanie konsultacji zainteresowanym mieszkańcom oraz pomoc przy obsłudze Portalu Beneficjenta WFOŚiGW w Opolu - *Wnioski o dofinansowanie w ramach programu priorytetowego „Czyste Powietrze”*;
- Gmina Turawa przystąpiła do Projektu „Wdrożenie systemu zarządzania jakością powietrza w samorządach województwa opolskiego” w ramach Programu LIFE. Przedmiotem projektu są działania dotyczące poprawy jakości powietrza dzięki zwiększeniu zdolności administracji na poziomie gmin do realizacji Programu ochrony powietrza, w tym działania edukacyjne i skierowane na podniesienie świadomości mieszkańców oraz wspierające rozwiązania dot. wymiany źródeł ogrzewania na bardziej ekologiczne.